

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Zelené podnikání 2012/2013

Materiály pro žáky

Zelené podnikání 2013 – materiály pro žáky

Zpracováno na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích pro Asociaci pedagogů základního školství ČR v rámci soutěže Zelené podnikání 2012/2013.

Autoři:

Ing. Hana Doležalová, Ph.D.

Ing. Lucie Tichá, Ph.D.

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.

Úpravy a doplnění za APZŠ:

Mgr. Anna Doubková st.

Úvodem

Milí žáci, tímto se vám dostávají do ruky podklady, ze kterých byste se měli připravit na školní, krajské i celorepublikové kolo soutěže Zelené podnikání, které pořádá Asociace pedagogů základního školství ČR a kde je Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích partnerem.

Podklady jsou rozděleny tematicky na dvě části – první část je věnována samotnému podnikání, druhá je věnována tématu fair trade, tj. férovému obchodování s rozvojovými zeměmi. S podklady byste měli pracovat tím způsobem, že si z *uvedených videí a webových stránek uděláte vlastní poznámky, které potom můžete volně při testech použít.*

Obě tato témata tedy budou součástí znalostních testů ve všech třech kolech soutěže Zelené podnikání. Znalosti využijete prakticky v kole krajském, kde si zahrajete a budete se rozhodovat jako podnikatelé. Využijete je i v kole celorepublikovém, kde budete svůj vlastní podnikatelský záměr navrhnout.

K jednotlivým tématům si samozřejmě můžete obstarat i další informační zdroje, ale to necháme na vás, abyste se v moři informací učili plavat sami.

Podnikání

Každé podnikání je *soustavná samostatná činnost určité osoby za účelem dosažení zisku*. Před každým podnikáním by si podnikající osoba, „podnikatel“, měla rozmyslet, co je jejím cílem a vytvořit si plán vlastního podnikání, tzv. „podnikatelský záměr“. Při podnikání by pak měl počítat s určitým rizikem, které tuto činnost vždy provází.

V následujících odkazech najdete příklady úspěšného podnikání. Ukazujeme vám je na průkopnících – těch, kteří dobu moderního podnikání v Českých zemích zahajovali – Emilu Škodovi, Vojtěchu Lannovi a dalších.

V dalších odkazech se dozvíte něco málo o podnikatelském plánu a financování podnikání, příklady podnikatelského záměru a jeho provádění v praxi. Na závěr se seznámíte i s podnikáním prostřednictvím internetu.

Na základě informací, které zjistíte z následujících zdrojů, si zkuste odpovědět na otázky, co je vlastně podnikání, kdo jsou podnikatelé a jaké musejí mít vlastnosti, jakým způsobem je potřeba podnikání připravit a na co si dát pozor při reálném podnikání.

Průkopníci podnikání v Českých zemích

Velmi důležitou osobou českého podnikání je **Emil Škoda**. Emil von Škoda (19. listopadu 1839 Plzeň – 8. srpna 1900 Selzthal, Štýrsko) byl významný český technik a velkopodnikatel. Je zakladatelem největší strojírenské továrny Škoda v Plzni (dnešní Škoda Holding a. s.).

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350004-emil-skoda/>

Seznamte se s průkopníkem českého podnikání **Arnoštem Rolným**. Arnošt Rolný (28. 2. 1887 Prostějov - 24. 7. 1950 Prostějov) se narodil v Prostějově v rodině konfekčního podnikatele Františka Rolného, rodáka z nedalekých Určic. Ten si založil již v roce 1862 v Prostějově malou krejčovskou dílnu, která se postupně rozrostla do první české oděvní továrny v Prostějově. Tak již v polovině 19. století vznikla slavná prostějovská textilní tradice, např. továrny Veitha Ehrenstamma či bratří Mandlů, (ty byly v německo-židovských rukou). Tato továrna funguje dodnes.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350011-konfekcni-firma-rolny-prostejov/>

Seznamte se s průkopníkem českého podnikání **Vojtěchem Lannou**. Vojtěch Albert Lanna (23. dubna 1805, České Budějovice – 15. ledna 1866, Praha) byl český průmyslník, loďmistr a stavitel. Jeho otcem byl Tadeáš Lanna, který také podnikal ve stavbě lodí a lodní dopravě.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350003-vojtech-lanna/>

Seznamte se s dalšími průkopníky českého podnikání: **Václavem Laurinem a Václavem Klementem**. Továrna pro výrobu vznikla v Mladé Boleslavi v tehdejší Rakousko-Uhersku. Společnost založili v roce 1895 knihkupec Václav Klement (16. října 1868 – 13. srpna 1938) a strojní zámečnický Václav Laurin (27. září 1865 – 4. prosince 1930).

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350008-vaclav-laurin-a-vaclav-klement/>

Podnikatelský záměr a plán

Na následujících videích se dozvíte, jak má vypadat a co všechno obsahuje podnikatelský plán, i jakým způsobem se zajišťují peníze (financování) pro podnikání. Následně si můžete sami zjistit, jaké další možnosti financování se dají při podnikání využít.

Do práce: **Podnikatelský plán a financování**

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10391327839-do-prace/412236100141012/obsah/195430-pujcka-na-podnikani/>

Do práce: **Ivonino sešívání království**

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10391327839-do-prace/412236100141012/obsah/195429-ivonino-sesivane-kralovstvi/>

Oba následující odkazy vás seznámí s jednou konkrétní firmou. Ve videu můžete sledovat firmu v první fázi jejího rozvoje. Ve druhém odkazu uvidíte, jak probíhá realizace jejich podnikatelského plánu v úspěšné praxi.

Den D - <http://www.youtube.com/watch?v=r8VHh1DEwqk>

realizace Dne D - www.mixit.cz

Další zdroje mohou být například - <http://www.businessinfo.cz/cs/faze-podnikani/zahajeni-podnikatelske-cinnosti.html>. Přímou pro děti je zpracována publikace *Základy podnikání* (<http://www.generationeurope.cz/cs/publikace/106-zaklady-podnikani>).

E-podnikání

V tomto videu je odkaz na novodobou formu podnikání, a to podnikání v cestovním ruchu s využitím internetu. To má svoje zvláštnosti – výhody i nevýhody.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10246607396-sluzby-v-nasich-sluzbach-plus/209572231220018-e-podnikani-v-cestovnim-ruchu/>

Fair trade

Fair trade překládáme jako „spravedlivý obchod“. Fair trade představuje program zaměřený na výrobu a následné obchodování s produkty z chudých rozvojových zemí. Na světě jsou v podnikání velké rozdíly. V chudých zemích lidé, kteří něco vyrábějí, bývají využíváni často až zneužíváni.

Podmínkou označení fair trade je splnění sociální a ekonomické spravedlnosti. *Základem fair trade je podporovat zejména drobné pěstitele zemědělských plodin a výrobce řemeslných výrobků a zajistit jim důstojné životní podmínky.* Pěstitelé/výrobci se zapojují do činnosti družstev, která účastí v programu fair trade prodávají výhodněji svou produkci. Formou fairtradové prémie získávají prostředky na svůj rozvoj např. v oblasti školství, zdravotnictví, na nákup nových strojů a technologií.

Základními zásadami fair trade jsou férová cena, obchodní partnerství, dobré pracovní podmínky pro zaměstnance, vyloučení nucené dětské práce, kvalitní a ekologicky šetrné výrobky, kontrola a průhlednost (transparentnost), dobrovolnost a důraz na informace. Do celého systému je aktuálně zapojeno 66 produkčních zemí, 991 produkčních organizací (zejména družstev), 1,2 miliónu farmářů a pracovníků na území 3 kontinentů. Fairtradové výrobky se prodávají cca ve 120 státech. Prodej těchto výrobků každoročně významně narůstá.

Základní informace o fair trade

Fairtrade Česká republika

Na webových stránkách <http://www.fairtrade-asociace.cz/#!co-je-fair-trade/fair-trade> si dohledejte:

1. **„Co je Fair trade“**: historie, principy, systém fair trade, certifikační známka Fairtrade®, heslo fair trade.
2. **„Pro média“**: tiskové zprávy, obrázky a grafy (2011,2012)
3. Prozkoumejte pod Ikonou v pravém horním rohu se známkou Fairtrade® **mapu** se znázorněním producentů zemí a fairtradových organizací. Zorientujte se, které země se zapojují do fair trade na straně producentů a které na straně spotřebitelů. Proklikem se dostanete na stránky Fair Trade International.

NaZemi

Fair trade „o fair trade“ (zopakování) - <http://www.nazemi.cz>

Animace Zmanipulovaná pravidla obchodu - <http://www.nazemi.cz/materialy/409-animace-zmanipulovana-pravidla-obchodu.html>

Certifikace a známka Fairtrade®

„Známka Fairtrade®“ a „Systém certifikace“ <http://www.fairtrade-asociace.cz/#!co-je-fair-trade/certifikace-a-znamka-fairtrade>

Potravinové a nepotravinové produkty, pro které jsou vypracovány standardy (normy) pro udělení známky Fairtrade®.

Seznamte se se základními potravinářskými a nepotravinářskými komoditami, pro které jsou v rámci Fair Trade zpracovány standardy. Projděte si konkrétní fairtradové výrobky a producentské organizace.

1. **potravinové komodity** - <http://www.fairtrade-asociace.cz/#!produkty/potravinove>
2. **nepotravinové komodity** - <http://www.fairtrade-asociace.cz/#!produkty/nepotravinove>

Podpora fair trade (kampaně, projekty)

<http://www.fairtrade.cz/6-podpora-fair-trade/>

1. **Přehled projektů fairtradových subjektů** - <http://www.fairtradovamesta.cz/>
2. **Projekt Fairtradové město** - http://www.fairtradovamesta.cz/ft_mesta
3. **Projekt Fairtradová škola** - http://www.fairtradovamesta.cz/ft_skoly
4. **Kampaň Fair Point** - <http://www.svetvnakupnimkosiku.cz/o-kampani/>
5. **Světový den fair trade a „férová“ snídaně** - <http://www.ferovasnidane.cz/>

Kampaň Za férové banány

O kampani <http://www.zaferovebanany.cz/kampan>

Novinky z banánového světa <http://www.zaferovebanany.cz/novinky/novinky-z-bananoveho-sveta>

Banány <http://www.zaferovebanany.cz/banany>

+ „Práva pracovníků“ a „Životní prostředí“
+ proklikem na mapě se seznámte s „banánovými“ příběhy

Ananasy <http://www.zaferovebanany.cz/ananasy>

+ „Práva pracovníků“ a „Životní prostředí“
+ proklikem na mapě se seznámte s „ananasovými“ příběhy

Stránky mezinárodních organizací

Získejte základní přehled o hlavních mezinárodních organizacích Fair Trade International (FTI) a World Fair Trade International (WFTI). Tyto stránky jsou v angličtině, můžete o pomoc poprosit své učitele či rodiče.

1. **FTI** <http://www.fairtrade.net/>

+ prostudujte si, zvládnete-li, poslední výroční zprávu 2011/12 (Annual Report) na http://www.fairtrade.net/fileadmin/user_upload/content/2009/resources/2011-12_AnnualReport_web_version_small_FairtradeInternational.pdf

2. **WFTO** <http://www.wfto.com/>

+ 10 zásad fair trade

http://www.wfto.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1506&Itemid=293

+ členská základna, naučte se dohledávat členské organizace

http://www.wfto.com/index.php?option=com_content&task=view&id=6&Itemid=37

Na doplnění

- pěstování kávy v Tanzánii <http://www.fairtrade-asociace.cz/#!producenti/tanzanie>
- indická organizace Mesh <http://www.fairtrade-asociace.cz/#!producenti/indie>